

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 104. ÉVFOLYAMA

1969. SZEPTEMBER XVIII. ÉVFOLYAM 9. SZÁM

TARTALOM

<i>Dr. Majer Antal</i> : A gyéritések racionalizálása	385
<i>Dr. Marjai Zoltán</i> : Akácmag gyűjtés földről	389
<i>Rakonczay Zoltán</i> : Erdőgazdálkodásunk az új gazdasági mechanizmus első évében	395
<i>Szántó Gábor</i> : Az erdő állapotának változása másfél évtized alatt a Dél-somogyi Áll. Erdőgazdaság két erdészetiében	405
<i>Gyapay Jenő</i> : Adatok a gépi rakodás terén a Mecseki Áll. Erdőgazdaságban elért eredményekről	411
<i>Dr. Kövér Zoltán</i> : A fagyártmánytermelés korszerűsítésének egyes kérdései	414
<i>Demeter Sándor</i> : Műszaki fejlesztés a Dél-somogyi Áll. Erdőgazdaságban	417
<i>Jérôme René</i> : Vadászati Világkiállítás	420
<i>Dr. Papp László</i> : 1969. tavaszi időjárás	422

Irodalmi szemle

Nemzetközi Biológiai Program (<i>Dr. Szőnyi L.</i>)	424
A természeti kincsek gazdasági értékelése (<i>Ilyés B.</i>)	424
Új vegyszerek kiemelt csemeték védelmére (<i>Mátyás Cs.</i>)	425
A világ erdőleltáiról (<i>Tóth M.</i>)	426
Vajon minden gazdasági nehézségünkön túljuttat bennünket a gépesítés? (<i>Dr. Babos I.</i>)	426
Az erdeifenyő telepítések ellenállóképességének növelése (<i>Kolossváryné</i>)	428
100 millió dollárt tesz ki a pengevesztés Kanadaiban (<i>Kassai J.</i>)	428
Egyesületi Közlemények	429
Címlapon: <i>Részlet a szajki parkerdőben</i> — Szombathelyi Áll. Erdőgazdaság	
Hátlapon: <i>A szajki parkerdő címtáblája</i> (Foto ERTI — <i>Michalovszky I.</i>)	

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Д-р Майер А.</i> : Рационализация рубок ухода	385
<i>Д-р Марья З.</i> : Заготовка семян белой акации с земли	389
<i>Раконцаи З.</i> : Наше лесное хозяйство в первом году нового экономического механизма	395
<i>Санто Г.</i> : Изменение состояния лесов за последние полтора десятилетия в двух лесничествах Южно-Шомодьского гослесхоза	405
<i>Дяцаи Й.</i> : Данные о результатах, достигнутых Мечекским гослесхозом в области машинной погрузки древесины	411
<i>Д-р Кёвер З.</i> : Некоторые вопросы модернизации производства цехов ширпотреба	414
<i>Деметер Ш.</i> : Соответствие и специальная проблема технического прогресса в Южно-Заласком гослесхозе	417
<i>Жером Р.</i> : Информация о Мировой охотничьей выставке	420
<i>Д-р Панн Л.</i> : Погода весны 1969 г.	422

CONTENTS

<i>Dr. Majer, A.</i> : Rationalization of thinnings	385
<i>Dr. Marjai, Z.</i> : Black locust seed collection from the ground	389
<i>Rakonczay, Z.</i> : Our forestry in the first year of the new economic mechanism	395
<i>Szántó, G.</i> : Changes in the state of two forest districts in the Dél-somogy State Forest Enterprise during the last fifteen years	405
<i>Gyapay, J.</i> : Data on the results of mechanized loading in the Mecsek State Forest Enterprise	411
<i>Dr. Kövér, Z.</i> : Some aspects on the rationalization of small-sized timber processing	414
<i>Demeter, S.</i> : The accord and special problems of technical development in the Délzala State Forest Enterprise	417
<i>Jérôme, R.</i> : World Hunting Exhibition (Information)	420
<i>Dr. Papp, L.</i> : Springtime weather of 1969	422

A lapban megjelent tanulmányok szerzői:

Demeter Sándor erdőmérnök, Délzalai Áll. Erdőgazdaság, Kaposvár; *Gyapay Jenő* igazgatóhelyettes főmérnök, Mecseki Áll. Erdőgazdaság, Pécs; *dr. Kövér Zoltán* igazgató, Erdészeti Műszaki és Szervezési Iroda, Budapest; *dr. Majer Antal* egyetemi tanár, Erdészeti és Faipari Egyetem, Sopron; *Rakonczay Zoltán* főosztályvezető helyettes, MÉM Erdészeti Hivatal, Budapest; *Szántó Gábor* igazgató, Erdőrendezőség, Kaposvár.

A gyéritések racionalizálása*

DR. MAJER ANTAL

Minden erdésznek, erdőgazdasági vezetőnek „két lelke” van. Nem válhat csak az egyik, a *pillanatnyi*, a pénzügyi kérdések rabjává, hanem felelősségtudattal kell fáradozzon erdeink jövőjén, *hosszú távlatban* a tartamos fatermesztés biztosításán és erdeink jóléti hatásának fokozásán.

Ritkán vetődik fel ez az ellentmondásos követelmény olyan élesen, mint éppen napjainkban, a gyéritések szakszerű és gazdaságos végrehajtása során. Egyre fokozódnak azok a nehézségek, amelyek az erdőgazdaságokban a nem értékesíthető tűzifakészletek növekedéséből erednek. Az új gazdaságirányítási rendszerben súlyos anyagi következményeket vállal magára az a vállalat, amelyik a piac által nem keresett cikket állít elő. Mivel a gyéritések viszonylag kevés iparifát, több vékony faanyagot, elsősorban tűzifát adnak, az erdőgazdaságok vonakodnak a nevelővágásokat végrehajtani. Fokozza a nehézséget a munkaerőhiány, amelyet a nevelővágások szétszórtsága és elaprózása csak súlyosbít. Ezek ellenére sem mondhatunk le azonban azokról az állománynevelési beavatkozásokról, amelyek állományaink növekedését és fejlődését hivatottak segíteni.

Úgy vélem, előnyös, ha a kényszerhelyzetből a kiutat az erdőművelők is keresik, mert így biztosítható a biológiai szempontok előtérbe helyezése, s elkerülhető, hogy az átmeneti tűzifaválság vagy a munkaerőhiány kényszerítsen ránk biológiai szempontból talán kevésbé megfelelő eljárásokat.

A 20 évvel ezelőtt kezdett állománynevelési kutatások, *Partos* (1951) „Erdőápolás” c. útmutatója és az 1956-ban kiadott Erdőnevelési Utasítás alapján elindított tapasztalati megfigyelések is időszerűvé és szükségessé teszik az állománynevelési eljárások felülvizsgálatát, fejlesztését, gazdaságosabbá tételét és egyszerűsítését. Ezt a tevékenységet összefoglaló néven *racionalizálásnak* hívjuk. (Nem szívesen használjuk ezt az idegen eredetű szót: sajnos, ezen összefoglaló fogalom helyett kedvezőbb magyar névre neltünk!)

Amikor hazánkban az erdőművelés racionalizálásáról szoltunk, eddig legnagyobb súllyal a nevelővágások munkáinak térbeli és időbeli szervezettségét, egyszerűsítését, a gépesítésből és a vegyszerezésből származó mechanizálást, feltáró és közelítő utak építését stb. emeltük ki. Pedig a racionalizálás biológiai és pénzügyi lehetőségei is számottevőek.

A gyéritések racionalizálását két oldalról közelíthetjük meg:

— először az *erdő biológiai-állományszerkezeti* vonatkozásainak új szemléletét ismertetjük és vizsgáljuk, milyen lehetőséget nyújtanak ezek az állománynevelések racionalizálásához;

— majd a második részben a pénzügyi, ill. *gazdaságpolitikai* irányelvekkel foglalkozunk, a mai gazdasági koncepció figyelembevételével világítjuk meg a gyéritések helyzetét és keressük a racionalizálási lehetőségeket.

Biológiai-állományszerkezeti szempontok

A gyéritéseket nem lehet elszigetelten tárgyalni, hanem *átfogóan* kell egész nevelési tevékenységünket megvizsgálni, mert csak így lehet egyszerűsíteni. A

* 1969. V. 21-én a Nyugatmagyarországi Erdőgazdasági és Faipari Egyesülés igazgatói tanácsülésén elhangzott előadás

ma elkülönített állományfejlődési szakaszok és a hozzátartozó állománynevelési eljárások figyelembe veszik a nevelővágási technikát is.

Eszerint: térdmagasságig érő *csemetésekben* újulat-, vagy telepítésápolást hajtunk végre. Embermagasságig érő *fiatalosokban*, amelyek még áttekinthetőek, fiatalosápolást (felszabadító tisztítást) végzünk. Embermagasságtól 4—5 m magasságig kialakult *sűrűségekben* tisztítást (elegyszabályozó tisztítást) gyakorlunk. A 4—8 m magas *lécesekben*, vagy vékony rudasokban tisztítóvágást (előgyérítést), illetve „tisztítás jellegű törzskiválasztó gyérítéseket” végzünk. *Rudas*, középkorú állományokban válogató gyérítéseket, míg *szálas*, középkorú állományokban növedékfokozó gyérítést hajtunk végre. Tehát mind az ápolás, mind a tisztítás, mind a gyérítés két-két állományfejlődési szakaszra, illetve műveletre bontható.

A régihez viszonyított részletesebb tagolásnak jelentősége a racionalizálás szempontjából abban jelentkezik, hogy a súlypontot a nevelővágások során ma két időszakra terelhetjük. Az első az embermagasságig növe, áttekinthető *fiatalosra* eshet, ekkor gyorsan és olcsón dolgozhatunk. Ha a fiatalosban biztosítottuk a főfafaj uralomra jutását, a sűrűség munkaigényes tisztítása — különösen elegyetlen erdőkben — el is hagyható. A másik súlypont a törzskiválasztó gyérítés első időszakában a *vékony rudas*, illetve léces állományok tisztítógásaira esik. Az erdővé alakulás után a főfafaj javafái érdekében történő kiválasztás, mint a nevelés legfontosabb művelete, valamint a beavatkozás folytán előálló növedékgyorsulás — a legnagyobb víz és tápanyagfelhasználás — erre a korra esik. A mai elszámoló rendszer ezeket a „tisztítás jellegű gyérítéseket” még a tisztításokhoz hasonlóan erdőfenntartási járulékból finanszírozza. Ha jól végrehajtjuk, a gyérítések gyakorisága csökkenhet.

Szükséges annak a tudatosítása is, hogy ma genetikai és állomány szerkezeti szempontból eltérő szemlélettel nézzük és különítjük el a *természetes* és *természeteszerű*, azaz erősen heterogén populációjú állományokat az *ültetvényeszerű*, gyengén heterogén populációjú állományoktól. Sőt más kezelést-nevelést igényelnek a *faültetvények*, azaz az egyklónú, homogén populációjú állományok.

Lényeges különbség, hogy a heterogén populációjú állományok, — hazánkban bükkösök, gyertyános tölgyesek és tölgyesek — törzsszámtól függetlenül kinevelik önmaguktól, beavatkozás nélkül is a kimagasló és uralkodó törzseket. Ezek megfelelő koronával rendelkeznek és beavatkozás nélkül is vastagodnak. Kiválasztás (emberi beavatkozás) nélkül legfeljebb a céljainknak nem legmegfelelőbb egyedek kerülnek uralomra. Az ültetvényeszerű állományok populációi genetikai homogenitásuk miatt alig differenciálódnak, zárt erdő esetén egymás növekedését hátrányosan befolyásolják, nem egy esetben összeroskadnak. (Például a sűrűn felépített nemesnyár ültetvény vagy a sűrűn tartott kukorica.) Az ültetvényeszerű erdőkben a racionalizálási lehetőség abban jelentkezik, hogy a fiatalkori ápolást, illetve tisztítást ritka hálózatú ültetéssel kiejtjük. Kivételt képeznek az extrém termőhelyek védőfásításai (pl. a homoki erdőfenyvesek). Itt a záródás mielőbbi elérése ad racionalizálási lehetőséget, mert csökkenti az ápolási költséget és növeli a biztonságot. Természeteszerű erdőben viszont a racionalizálás során — mivel a rudaskorra elég pár száz jóminőségű főfajú javafát biztosítani — a sűrűségekben kihasználhatjuk a természetes szelekciót, tehát elhagyhatjuk a tisztítást.

Különleges helyzetet foglalnak el a fenyvesek a korlátolt koronafejlesztés miatt (oldalirányban nem, csak magassági növekedés révén tudják koronájukat fejleszteni) — átmeneti jellegűek a természetes és az ültetvényeszerű erdők között. A legmagasabb egyedek többnyire a legjobb növedék hordozók is. Gyéríté-

sek idején egyszerűbb, sablonos alsószintű beavatkozással kezelhetők, ami azt is jelenti, hogy a tisztítások, illetve a gyéritések tetszőlegesen korlátozhatók.

Az elegyeserdők nevelővágásának megkönnyítésére a *természetes szukcessziót* használjuk fel. Olyan fafajok társulásával szabad csak dolgozni, amelyben a mellékfafajok maguktól is segítik a főfafaj növekedését és fejlődését. (Pl.: üde gyertyános tölgyesben a bükk elősegítése.)

Az állománynevelés teendőit tehát elsősorban az uralkodó fafaj tulajdonságai szabják meg. A racionalizálás első lépcsője a fafajok biológiai sajátosságainak figyelembe vétele.

Napjainkban sok szó esik az erdők *ökonómiai osztályozásáról*. Ennek bevezetése lehetővé tenné azt, hogy csak *nagyfahozamú, jövedelmező faállományokat* kezeljünk intenzíven; a *gazdasági erdők* három osztálya szerint elsősorban a legjobbakat (I., II. o.), a gyengét (III. o.) kevésbé. A *jövedelmezőségi határon levő* faállományokat (sarjerdők, nehéz terepen álló erdők) csak a konjunktúrájának megfelelően ápoljuk-neveljük. Az V. kategóriába eső *jóléti erdőkben* (véderdő, védelmi erdő, parkerdő) elmaradhatnak a nevelővágások, ill. rendeltetésük csak védelmi, egészségügyi vagy esztétikai lehet.

Ha az erdőgazdaságok *előhasználati* tevékenységét vizsgáljuk — ami az évente kitermelésre kerülő faanyag 43⁰/₀-a — azt látjuk, hogy van gazdaság, amely 18⁰/₀-s van, amely 80⁰/₀ körüli fatömeget nyert az előhasználatból. Az 1956-ban kiadott erdőnevelési utasítás hatására az erdőgazdaságok igyekeztek felemelni az előhasználati fatömeget, idős, vágásérett állományban is gyéritettek. Racionalizálási lehetőség az, ha *vágásérettség előtt* természetszerű állományban legalább 20 évvel, gyorsan növő, ültetvényszerű erdőkben pedig 10 évvel már *nem gyéritünk*. A fát leginkább a növedékfokozó gyérités idején lehet lábön tartalékolni. Felmérések szerint az előhasználati fatömegeg 31⁰/₀-ig lehet lemenni, amelyből 3⁰/₀ esik a tisztításokra, 12⁰/₀ a válogató gyéritésekre és 16⁰/₀ a növedékfokozó (szálas) gyéritésekre.

Húsz éves kísérleteink, Közép-Európában pedig 70 éves kísérleti eredmények igazolják, hogy a gyéritésekkel egy terület *összfatermését* nem, vagy alig, legfeljebb 5⁰/₀-kal lehet emelni. Mindenképpen *csökken* azonban az *előfakészlet*. (Tehát csökken a véghasználati fatömeg, ha több előhasználati fatömeget szedünk ki.)

Ha a természetesen hagyott erdők körlepősszegét vesszük záródás és növedék szempontjából is 100⁰/₀-nak, a mérsékelt, 5⁰/₀-os alsószintű beavatkozás emelhetné a fatömeget. Ehhez azonban mindig *optimálisan tartott körlepősszegre* volna szükség, amelynek meghatározása és biztosítása a természetben nem olyan egyszerű. Másrészt a beavatkozások az állomány „vékony rudas korának” időszakára kell hogy essenek, amikor az állomány magassági növekedésének teljében még *növedékgyorsulást* produkál. Erősebb alsószintű vagy felsőszintű beavatkozások általában csökkentik az összfatermést.

Természetesen más a *nevelővágások minőségfokozó hatása*, azonban ez sem fokozható korlátlanul, maximum 50⁰/₀-kal. Ilyen többlet a természetszerű erdőkben ugyanis csak a javafák megsegítéséből, — a konkurrensok eltávolításából, *válogató gyéritések során* adódhat, — nem a vastagodásból, míg az ültetvényszerű erdőkben *ritka hálózat* biztosítása esetén a vastagodásból is eredhet.

Összefoglalva megállapítható, hogy az erdő mai szemlélete fafajok szerint nyújt lehetőséget a racionalizálásra. A súlypont a fiatalos-ápolásra és a vékony rudas állománynak tisztító vágására, illetve előgyéritésére tevődik. Ennek lelki-

ismeretes végrehajtása a nevelési eljárások beavatkozási erélyét, illetve gyakoriságát lényegesen csökkentheti: esetenként ki is ejtheti. Jelentős racionalizálási lehetőség adódik a ritka hálózatos telepítésből az ültetvényszerű erdőkben, valamint az idős, vágásérettség előtt álló erdők gyérítésének elhagyásából. Olyan erdőkben (sarjerdők) stb., ahol minőségfokozásra alig törekedhetünk, megelégedhetünk csekély alsószintű beavatkozással, amely nem csökkenti az élőfakészletet és véghasználatra egységnyi területen nagyobb fatömeget biztosít; tehát összpontosítással racionalizálja a nevelővágási ténykedést. Minőségfokozó beavatkozások (pl. bükk, tölgy esetén) a javafák megsegítéséből állhatnak; csak az ültetvényszerű erdőkben szükséges a nagyobb növőtér biztosítása, tehát a fellazítás. Az interzív nevelővágásokat a nagy fahozamú és jövedelmezőségű faállományokra korlátozzuk.

Gazdaságpolitikai szempontok

Előjáróban néhány olyan adatot említek, amelyek előbb-utóbb kell, hogy gazdasági szemléletünket is megváltoztassák. Közismert, hogy az erdőgazdaságok termelési értéke évente kb. 4 milliárd forint, amely 0,7% részesedésével igen alacsonyan határozza meg az erdészet súlyát népgazdasági ténykedésünkben. Nem helyes csak a termelési értékre alapozni, jobb a nagy fabehozatalra és még jobb hazánk erdővagyonára hivatkozni. A 170 000 000 m³ élőfakészlet 120 Ft/m³ országos átlagértékkel számítva 20,5 milliárd forint erdővagyonot jelent. Az erdőgazdaságok állóeszközeinek értéke közel 3 milliárd, fogyóeszközeinek pedig 1 milliárd forint az értéke. Ezzel a lekötött eszközök értékével, valamint a talajértékkel, a mellékhasználatokkal (pl. a vad 1 milliárd forint) stb. értékkel együttesen közel 28 milliárd forintba tehető erdővagyonnal rendelkezünk. Magyarország egész nemzeti vagyona, 1350 milliárd forint amelynek tehát 2,1%-át adják az erdők. (Amíg termelési érték szempontjából a MÉM-ben 3,8% a részesedésünk, nemzeti vagyon szempontjából, a 110 milliárd mezőgazdasági vagyonhoz a 28 milliárd erdővagyon arány 20%!)

Sajnos, az erdőgazdaság egyedülállóan nem számolhat ezzel a mérhetetlen élő vagyonnal, élő fakészlettel, hanem csak késztermékkészlettel. Emiatt a nevelővágások értéknövelő hatását sem tudja kimutatni és így nincs is ösztönzője. Ez a helyzet a gyérítések elhanyagolásához, állományokból a jobb és vastagabb faanyag kiszedéséhez vezethet. Főleg a csak évtizedek múlva realizálható törzskiválogató gyérítések végrehajtásához nem fűződik semmi pillanatnyi gazdasági érdek. Egyedüli megkötés a gyérítéseknek a kiváló vállalat elismeréséhez kötött és előírt elvégzése.

Elkerülhetetlen a nevelővágások hatékonyságának, a faállományok növedékváltozásának figyelembe vétele. Elsősorban az értéknövedék alakulását kell tekintetbe venni. Amíg erre megfelelő módszert kutatóink meg nem állapítanak, átmeneti megoldásra két lehetőség kínálkozik. Először is felmerült már az a kívánság, hogy az összes gyérítéseket az erdőfenntartási alapból finanszírozzuk. A tisztítás racionalizálásából eredően több fedezet marad egyéb erdőművelési munkákra, így a gyérítések minőségfokozására is. Faállományaink eltérő eredetűek, változó korúak, változatos fafajúak és más-más egészségi állapotúak, ezért rendkívül sokféle a nevelővágások során termelt választék. Kívánatos volna az erdőfenntartási járulékot is differenciált értékkel megállapítani. Megjegyzem ezzel kapcsolatban, hogy az összes állománynevelési beavatkozásnak, tehát az ápolásoknak, a tisztításoknak és a gyérítéseknek költségvetési térítése azért nehéz, mert nagyban befolyásolja az erdőgazdaságok vállalati gazdálkodását. Kétsgykívül a vállalati gazdálkodás a jövedelmezőbb, a költségvetésből történő gaz-

dálkodás több pazarlásra vezethet. De hogy a gyérítések esetén lehet kivételt tenni, példa erre a Szovjetunió!

A második lehetőséget illetően: a lassan növény lombfák esetén már 30 éves korig kinyújtották a tisztítási korhatárt, kívánatos volna ezeket a „tisztítás jellegű gyérítéseket”, *tisztítógátásokat* egyéb fafajokra és a *törzskiválasztó gyérítések* egész időszakára kitolni (40—50 évig a lassan növény fafajokra, illetve 20 évig a gyorsan növény fafajokra). Inkább legyen kevesebb a fásítás, s kapjanak nagyobb fedezetet a már nevelővágásra érett állományaink.

Segítene az is némileg a helyzeten, ha a gyérítéseket is *minősítenénk*, mint a tisztításokat.

A jövő erdeinek helyes kialakítása *erkölcsi kötelessége, etikai kérdése* is a hivatástudattal rendelkező mai erdészársadalmunknak. Sok nehézségen átsegít, illetve átsegített bennünket, azonban csak erre alapozni nem lehet. Ezért 1971-től feltétlenül új alapokra kell helyezni a gyérítések elszámolását, amelyre a készülő új állománynevelési útmutató is alapul szolgál.

Д-р Майер А.: РАЦИОНАЛИЗАЦИЯ РУБОК УХОДА

Вопрос рационализации рубок ухода можно трактовать отчасти со стороны биологии, т. е. с точки зрения структуры леса и отчасти со стороны хозяйственной политики. С точки зрения построения леса надо отличать друг от друга лесные плантации природного характера и лигникультур. В них возможности рационализации находятся в зависимости от древесных пород. В общем центр тяжести падает на уход за культурами и на прочистку молодняков, посредством добросовестного производства которых можно снизить число последующих рубок или же совсем их не производить. В лесах плантационного характера значительной предпосылкой рационализации является широкое размещение посадочных мест. С точки зрения экономики надо иметь в первую очередь ввиду формирование прироста по ценности. Пока у нас на это отсутствуют подходящие расчёты, целесообразно было бы финансировать мероприятия рубок ухода за счёт фонда по сохранению лесов или же сделать возможным это по крайней мере до окончания прорезывания (40—50 лет при медленно и 20 лет при быстрорастущих древесных породах).

Dr. Majer A.: RATIONALIZATION OF THINNINGS

Rationalization of thinnings may be approached from two sides: from the biological-stand structural, and from the economic side. Regarding the stand structure naturelike and plantationlike stands, as well as wood-plantations can be distinguished. Rationalization varies among these types also by species. Generally the greatest attention should be given to the clearing and thinning of young stands. These operations carried out carefully may reduce the frequency of further thinnings, even drop them out entirely. In plantationlike stands wide-spacing is the main possibility for the rationalization of thinnings. As to the economic policy the value-increment should be taken into account primarily. Calculations of that type however missing, thinning operations, at least those up to the age of selective thinnings (40—50 years with slow-growing and 20 years with fast-growing species), ought to be financed by the Forestry Fund.

Akácsmag gyűjtés földről

DR. MARJAI ZOLTÁN

Néhány évvel ezelőtt *Trubin József* erdész újítást nyújtott be a Gödöllői Állami Erdőgazdasághoz az akácsmag földről való begyűjtésére. Eszközei egy lapát és egy kettős fenekű — bővebb és apróbb lyukú — kézi rosta voltak. A rostát két munkás kézzel rázta, a harmadik pedig lapáttal szórta rá az állomány alomtakaróját. A megoldást felkarolva általánosan elterjesztettük, s rá egy évre már megszületett *Deszpot László* erdész technikai újítása, az erdei forgó rosta, melylyel két fő (8 órás műszakban) 8—12 kg-os teljesítményt érhet el. Ugyanabban az évben kiterjedt vizsgálatokba kezdtem annak érdekében, hogy feltárjam a magelőfordulási helyeket.

Mindezek eredményeképpen 1967-ben 100 q, 1968-ban 110 q magot exportálhattunk, a saját — 15—15 mázsás évi — felhasználásunkon felül. Ezenkívül felgyűjtöttük az üllői árbocakác előfordulás magját és eredményeként a múlt évi vetésből származó 78 000 db csemetével — ha-onként 1000 db felhasználásával — 78 ha árbocakác erdősítést végeztünk. Az 1969 tavaszán vetett magból ismét kb. ugyanennyi csemetére számítunk.